

Środki prawne inspektora pracy

– jak skutecznie im przeciwdziałać

Autor: Sebastian Kryczka
Wydawca: Anna Zawitkowska
Redaktor: Iga Wall-Majcher
Koordynator produkcji: Mariusz Jezierski
Projekt graficzny okładki: Magdalena Huta
Skład i łamanie: Triograf, Dariusz Kołacz

ISBN: 978-83-8276-228-0

Informacje i zamówienia:

e-mail: cok@wip.pl
infolinia: 22 518 29 29
faks: 22 617 60 10

Wiedza i Praktyka sp. z o.o.

ul. Łotewska 9A
03-918 Warszawa
NIP: 526-19-92-256
Numer KRS: 0000098264 – Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy
Wysokość kapitału zakładowego: 200.000 zł
Nr rejestrowy BDO: 000008579
tel.: 22 518 29 29,
faks: 22 617 60 10

© Copyright by Wiedza i Praktyka sp. z o.o. Warszawa 2021

Wszelkie prawa do niniejszej publikacji, w tym do jej tytułu oraz do treści zawartych w zamieszczonych w niej artykułach, podlegają ochronie prawnej przewidzianej w szczególności prawem autorskim. Ich przedruk oraz rozpowszechnianie bez wiedzy i zgody Redakcji są zabronione. Zakaz ten nie dotyczy cytowania ww. materiałów w granicach dozwolonego użytku, z powołaniem się na źródło. Wszelkie materiały zawarte w niniejszej publikacji mają charakter wyłącznie popularyzacyjno-informacyjny i nie mogą być traktowane w sposób prawnie wiążący pomiędzy Czytelnikiem a Wydawcą lub Redakcją. Redakcja dokłada wszelkich starań, aby informacje i dane zamieszczone w tych materiałach były poprawne merytorycznie i aktualne, jednakże informacje te nie mają charakteru porady czy opinii prawnej, jako że Wydawca ani Redakcja nie świadczy żadnych usług prawnych. Nie mogą być one również traktowane jako oficjalne stanowisko organów i urzędów państwowych. Zastosowanie tych informacji w konkretnym przypadku może wymagać dodatkowych, pogłębionych konsultacji lub opinii prawnej. Wobec powyższego Wydawca, Redakcja, redaktorzy ani autorzy ww. materiałów nie ponoszą odpowiedzialności prawnej, w szczególności za skutki zastosowania się lub wykorzystania w jakikolwiek sposób informacji zawartych w tych materiałach.

Spis treści

Nieprawidłowości i środki prawne – w zależności od zakresu kontroli	3
Nakazy – w przypadku naruszeń w zakresie bhp	5
Prawo wniesienia odwołania	6
Nakaz w ramach przepisów szczególnych	6
Uprawniony do wniesienia odwołania	7
Formalności przy wnoszeniu odwołania	8
Za pośrednictwem organu I instancji	11
Postępowanie organu II instancji	11
W przypadku wystąpienia oraz polecenia ustnego	13

Zapisz się na bezpłatny eletter
Doradca BHP
i nie przegap żadnej zmiany w BHP!
Zobacz

Środki prawne inspektora pracy – jak skutecznie im przeciwdziałać

Kontrola inspektora pracy – zarówno z zakresu technicznego bezpieczeństwa pracy, jak i mająca charakter kompleksowy, nie jest celem samym w sobie. Jeżeli inspektor wykáže nieprawidłowości – wówczas zastosuje względem pracodawcy przewidziane w przepisach środki prawne. W dużej części przypadków nie jest to dla pracodawcy „koniec świata”, ponieważ podobnie jak w przypadku kontroli również na etapie czynności nadzorczych można wdać się z organami PIP w skuteczną polemikę – również z szefem jednostki organizacyjnej Inspekcji, jakim jest okręgowy Inspektor pracy. Podpowiadamy, jak to zrobić skutecznie.

Sebastian Kryczka

prawnik ekspert prawa pracy oraz kontroli jego przestrzegania

Nieprawidłowości i środki prawne – w zależności od zakresu kontroli

Obok funkcji kontrolnej realizowanej przez pracodawców w ramach kompetencji kierowniczych oraz kontroli wykonywanych przez służbę bhp czy społeczną inspekcję pracy względem pracodawców realizowany jest państwowy nadzór nad przestrzeganiem prawa pracy. Państwowa Inspekcja Pracy funkcjonuje w oparciu na ustawę z 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy, która określa takie kwestie, jak:

- organizację PIP,
- zadania urzędu,
- zakres działania organów PIP.

WAŻNE

Zasadą jest, że do zadań Państwowej Inspekcji Pracy należy w szczególności nadzór i kontrola przestrzegania przepisów prawa pracy, w szczególności przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisów dotyczących

stosunku pracy, wynagrodzenia za pracę i innych świadczeń wynikających ze stosunku pracy, czasu pracy, urlopów, uprawnień pracowników związanych z rodzicielstwem, zatrudniania młodocianych i osób niepełnosprawnych.

Niezależnie od szerokiej skali zagadnień kontrolowanych przez inspektorów kluczowa problematyka odnosi się do sfery bezpieczeństwa i higieny pracy zatrudnionych, jak również prawnej ochrony pracy. Kontrolowany obszar w zakresie bhp dotyczy pełnego spektrum zagadnień – regulowanych w pierwszej kolejności w podstawowym źródle prawa pracy, jakim jest Kodeks pracy, następnie licznych przepisach wykonawczych zawartych w rozporządzeniach – także w tych bardziej ogólnych, stosowanych powszechnie względem wszystkich pracodawców, takich jak przykładowo rozporządzenie w sprawie ogólnych prze-

pisów bhp, rozporządzenie w sprawie szkolenia w dziedzinie bhp czy rozporządzenie w sprawie ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy. W zakresie bhp jak najbardziej kontroli podlegają również przepisy bardziej szczegółowe zawarte w rozporządzeniach dedykowanych dla poszczególnych branż czy rodzajów wykonywanych prac. Przykładem może być rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych czy rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy użytkowaniu wózków jezdniowych z napędem silnikowym.

W relacjach z inspektorami pracy można spotkać się ze wspomnianym wcześniej określeniem „prawna ochrona pracy”. W jego ramach mieszczą się zagadnienia niezwiązane bezpośrednio ze sferą bhp, do których można zaliczyć przykładowo kwestie związane z zawieraniem umów, odpowiedzialnością porządkową pracowników, prowadzeniem akt osobowych czy czasem pracy. Nie oznacza to, iż wszystkie powyższe zagadnienia nie mają żadnego związku ze sferą technicznego bezpieczeństwa pracy – właściwa organizacja czasu pracy, tak aby nie dochodziło do nadmiernego przeciążenia pracowników w ramach zlecenia pracy w godzinach nadliczbowych, jak najbardziej ma bowiem przełożenie bezpieczeństwo pracowników.

Kontrole realizowane przez inspektorów w zależności od konkretnego przypadku mogą dotyczyć wyłącznie sfery bhp, mogą być kontrolami kompleksowymi, w ramach których inspektor bada zarówno kwestie technicznego bezpieczeństwa pracy, jak i prawnej ochrony pracy. Kontrole mogą dotyczyć również wyłącznie kwestii niezwiązanych z bezpieczeństwem osób zatrudnionych.

Problem

Często jednak bywają sytuacje, że kontrola, która ma dotyczyć kwestii prawnej ochrony pracy, musi zostać rozszerzona o problematykę bhp – trudno bowiem aby inspektor, który przyszedł kontrolować umowy o pracę, przeszedł obojętnie obok widocznych gołym okiem naruszeń z zakresu technicznego bezpieczeństwa pracy – przykładowo w zakresie organizacji komputerowych stanowisk pracy, lub gdy pracodawca urządził stanowiska pracy w nieruchomości, w której obiektywnie widoczny stan techniczny jest na tyle zły, że pracownicy świadczą pracę w warunkach bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia.

W zależności od stwierdzonych w czasie kontroli uchybień, które zostaną opisane w protokole z kontroli (w stosunku do których można wnieść zastrzeżenia), inspektorzy pracy zastosują bardzo konkretne, dedykowane środki prawne. Pojęcie „środka prawnego” nie zostało wprowadzone zdefiniowane w ustawie o PIP – przyjmuje się, że pod tą nazwą kryje się określony rodzaj działania inspektora pracy, przewidziany w przepisach prawa, które to działanie jest podejmowane na skutek ustaleń poczynionych w toku kontroli. Inne będą stosowane środki prawne, w sytuacji gdy inspektor wykazał nieprawidłowości z zakresu bhp, a inne w przypadku, gdy uchybienia dotyczą pozostałych kwestii, niezwiązanych bezpośrednio z bezpieczeństwem procesu pracy.

Podstawa prawna:

- Ustawa z 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (tekst jedn.: Dz.U. z 2019 r. poz. 1251)

Ustawa o PIP w zależności od charakteru stwierdzonych w czasie kontroli nieprawidłowości przewiduje następujące środki prawne: nakazy, zakaz, wystąpienie, polecenie.